

PROCES EURÓPSKEHO TYPOVÉHO SCHVÁLENIA VOZIDLA

THE PROCESS OF EUROPEAN VEHICLE TYPE APPROVAL

Lubomír Moravčík¹

Anotácia: Typové schválenie ES vozidla je povinné pre stále viac kategórií vozidiel a výrobcovia môžu čoraz viac využívať harmonizované predpisy Európskej únie pre presadenie sa na jednotnom európskom trhu. Keďže ide o rozdielny proces, aký sa doteraz používal pri národnom typovom schválení vozidla, príspevok sa zaoberá stanovením správneho procesu typového schválenia ES vozidla.

Kľúčové slová: typové schválenie ES, schvaľovací orgán, typ vozidla, výroba vozidla, skúšky vozidla, informačný dokument, osvedčenie o zhode (COC).

Summary: EC type approval of vehicle is mandatory for more categories of vehicles and manufacturers in increasingly make use of harmonized EU rules for the enforcement of the single European market. It is a different process, which would have been used at the national vehicle type approval of vehicle, the contribution shall to set the correct process of the EC type approval of vehicle.

Key words: EC type approval, approval authority, vehicle type, vehicle manufacturing, vehicle testing, information document, certificate of conformity (COC).

ÚVOD

Typové schvaľovanie vozidiel si za posledné roky prešlo viacerými zmenami. Jednotlivé štáty si pre svoje vlastné územie udeľovali národné typové schválenie, ktoré platilo iba v tom štáte, v ktorom bolo národné typové schválenie udelené. Postupnou harmonizáciou predpisov pre vozidla bolo zavedené typové schválenie ES vozidla, ktoré znamená, že v prípade schválenia vozidla platí toto schválenie aj v ostatných členských štátoch. Typové schválenie ES vozidla sa postupne stáva povinným pre čoraz viac kategórií vozidiel, preto je potrebné poznať presný proces typového schválenia ES vozidla.

1. ZÁKLADNÉ POJMY

Vybrané základné pojmy pre účely typového schválenia ES vozidla:

- **rámcová smernica** (angl. „framework directive“): predpis, na základe ktorého sa vykonáva typové schválenie ES vozidla,
- **typ vozidla** (angl. „vehicle type“): vozidlo určitej kategórie, ktoré sa nelíši aspoň v podstatných konštrukčných znakoch uvedených v rámcových smerniciach Európskeho spoločenstva a môže obsahovať varianty typu a verzie variantu typu,

¹ Ing. Lubomír Moravčík, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, štátny dopravný úrad, Námestie slobody č. 6, P.O.Box č. 100, 810 05 Bratislava, E-mail: lubomir.moravcik@mindop.sk

- **kategória vozidla** (angl. „vehicle category“): rad vozidiel, ktoré majú rovnaké konštrukčné znaky,
- **výrobca vozidla** (angl. „manufacturer“): osoba alebo orgán, ktorý schvaľovaciemu orgánu zodpovedá za všetky aspekty postupu typového schválenia ES vozidla a za zabezpečenie zhody výroby,
- **zástupca výrobcu** (angl. „manufacturer`s representative“): akákoľvek fyzická alebo právnická osoba so sídlom v Európskom spoločenstve, ktorú riadne poveril výrobca, aby ho zastupovala pred schvaľovacím orgánom a aby konala v jeho mene vo veciach procesu typového schválenia ES vozidla,
- **schvaľovací orgán** (angl. approval authority“): orgán členského štátu, ktorý je zodpovedný za všetky aspekty typového schválenia ES vozidla a ktorý vydáva, prípadne odoberá osvedčenia o typovom schválení ES vozidla,
- **osvedčenie o typovom schválení ES vozidla** (angl. „EC type approval certificate“): doklad, ktorým schvaľovací orgán členského štátu osvedčuje, že typ vozidla spĺňa podmienky ustanovené pre typové schválenie ES vozidla danej kategórie,
- **značka typového schválenia ES vozidla** (angl. „EC type approval mark“): značka pridelená schvaľovacím orgánom členského štátu pre typ vozidla, ktorá osvedčuje, že typ vozidla spĺňa podmienky ustanovené pre typové schválenie ES vozidla danej kategórie,
- **osvedčenie o zhode COC** (angl. „certificate of conformity“): doklad vystavený výrobcom vozidla, ktorým výrobca preukazuje skutočnosť, že typ vozidla v čase výroby spĺňa všetky technické požiadavky ustanovené pre typové schválenie ES vozidla danej kategórie a že vyhotovenie vozidla je v zhode, teda sa nelíši od vyhotovenia typu vozidla, ktorému bolo schvaľovacím orgánom členského štátu udelené osvedčenie o typovom schválení ES vozidla,
- **informačný dokument** (angl. „information document“): doklad dodaný výrobcom vozidla, ktorý obsahuje informácie o vyhotovení vozidla a ktorý sa dodáva k procesu typového schválenia ES vozidla,
- **technická služba** (angl. „technical service“): organizácia alebo orgán určený schvaľovacím orgánom členského štátu ako skúšobné laboratórium (skúšobňa) na vykonávanie skúšok vozidla alebo ako orgán posudzujúci zhodu výroby v mene schvaľovacieho orgánu,
- **regulačný akt** (angl. „regulatory act“): samostatná smernica alebo nariadenie alebo predpis EHK OSN.

2. ZMYSEL TYPOVÉHO SCHVÁLENIA ES VOZIDLA

Typovým schválením ES vozidla (angl. „EC type approval“) je postup, ktorým schvaľovací úrad členského štátu Európskych spoločenstiev (členský štát) osvedčuje, že typ vozidla spĺňa technické požiadavky ustanovené pre typové schválenie ES vozidla.

Zmyslom typového schválenia ES vozidla v rámci Európskeho spoločenstva je, že na základe európskej legislatívy a ostatných medzinárodných dohovorov (predpisy EHK OSN), ak typ vozidla splní technické požiadavky ustanovené pre typové schválenie ES

v jednom členskom štáte a ten mu udelí typové schválenie ES vozidla, ostatné členské štáty nesmú takéto vozidlo, ktoré má udelené typové schválenie ES vozidla, odmietnuť jeho uvedenie na trh a odmietnuť registráciu vozidla. To znamená, že výrobca vozidla podstúpi proces typového schválenia ES vozidla iba v jednom členskom štáte a na základe udeleného typového schválenia ES vozidla a sprievodných dokladov (osvedčenie o zhode COC) môže vozidlá daného typu uvádzať na trh v ostatných členských štátoch bez nutnosti vykonania dodatočných skúšok a schvaľovacích procesov v daných členských štátoch.

3. RÁMCOVÉ SMERNICE

Rámcové smernice sú nazývané rámcovými preto, že predstavujú rámec, akým spôsobom má byť udelené typové schválenie ES vozidla. v súčasnosti sú platné tri rámcové smernice:

1. smernica 2002/24/ES pre vozidlá kategórie L (typové schválenie je povinné pre všetky kategórie L_{1e} až L_{7e}),
2. smernica 2007/46/ES pre vozidlá kategórie M, N a O (typové schválenie je povinné pre všetky kategórie),
3. smernica 2003/37/ES pre vozidlá kategórie T, C, R a S (typové schválenie je možné udeliť iba pre kategórie T₁, T₂ a T₃, pre ktoré je typové schválenie ES povinné; pre ostatné kategórie typové schválenie ES vozidla nie je možné udeliť).

Rámcové smernice obsahujú:

- predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie základných pojmov,
- povinnosti schvaľovacích orgánov,
- povinnosti výrobcov,
- postupy typového schválenia ES vozidla,
- stanovenie technických požiadaviek pre vozidlá (určenie regulačných aktov povinných pre typové schválenie ES vozidla),
- opatrenia na zabezpečenie zhody výroby,
- zmeny a doplnenia typového schválenia ES vozidla,
- platnosť typového schválenia ES vozidla,
- osvedčenia o zhode COC,
- výnimky pre nové technológie alebo koncepty,
- predaj, registrácia a uvedenie vozidla do prevádzky,
- ochranné doložky (nebezpečné vozidlá, stiahnutie vozidiel),
- poskytovanie informácií (napríklad prístup k informáciám o opravách a údržbe vozidiel),
- určenie technických služieb.

4. TECHNICKÉ POŽIADAVKY

Technické požiadavky pre typové schválenie ES vozidla sú ustanovené regulačnými aktmi záväznými pre všetky členské štáty:

- smernice Európskeho parlamentu a Rady (ES/EHS), ktoré musí každý členský štát transponovať do vlastného právneho poriadku,

- nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES), ktoré sú priamo záväzné pre každý členský štát,
- nariadenia Komisie (EÚ), ktoré sú priamo záväzné pre každý členský štát,
- predpisy EHK OSN, ktoré sú záväzné na základe medzinárodnej zmluvy.²

Pre účely typového schválenia ES vozidla sú technické požiadavky stanovené rámcovými smernicami, kde sú stanovené konkrétne regulačné akty, ktoré obsahujú technické požiadavky na jednotlivé funkčné časti vozidla (systémy, komponenty a samostatné technické požiadavky), ktoré musí vozidlo danej kategórie spĺňať.

Technické požiadavky pre vozidlá kategórie M, N a O podľa rámcovej smernice 2007/46/ES sú uvedené v tabuľke 1.

Tab. 1 - Zoznam regulačných aktov podľa rámcovej smernice 2007/46/ES

Bod	Predmet	Regulačný akt
1	Hluk	70/157/EHS
2A	Emisie (Euro 5 a 6) ľahké úžitkové vozidlá	(ES) 715/2007
3	Palivové nádrže/zadné ochranné zariadenia	70/221/EHS
3A	Palivové nádrže	(ES) 661/2009 - EHK OSN 34-02
3B	Zadné ochranné zariadenia	(ES) 661/2009 - EHK OSN 58-02
4	Miesto pre zadnú evidenčnú tabuľku	70/222/EHS
4A	Miesto pre zadnú evidenčnú tabuľku	(ES) 661/2009 - (EÚ) 1003/2010
5	Ovládacia sila	70/311/EHS
5A	Ovládacia sila	(ES) 661/2009 - EHK OSN 79-01
6	Zámky a závesy dverí	70/387/EHS
6A	Prístup do vozidla a manévrovateľnosť	(ES) 661/2009 - (EÚ) 130/2012
6B	Zámky dverí a komponenty upevnenia dverí	(ES) 661/2009 - EHK OSN 11-03
7	Zvukový výstražný signál	70/388/EHS
7A	Zvukový výstražný signál	(ES) 661/2009 - EHK OSN 28-00
8	Zariadenia na nepriamy výhľad	2003/97/ES
8A	Zariadenia na nepriamy výhľad	(ES) 661/2009 - EHK OSN 46-02
9	Brzdenie	71/320/EHS
9A	Brzdenie vozidiel a prípojných vozidiel	(ES) 661/2009 - EHK OSN 13-11
9B	Brzdenie osobných vozidiel	(ES) 661/2009 - EHK OSN 13H-00
10	Odrúsenie	72/245/EHS
10A	Elektromagnetická kompatibilita	(ES) 661/2009 - EHK OSN 10-03
12	Vnútorne vybavenie	74/60/EHS
12A	Vnútorne vybavenie	(ES) 661/2009 - EHK OSN 21-01
13	Zariadenia proti krádeži a imobilizér	74/61/EHS
13A	Ochrana proti neoprávnenému použitiu	(ES) 661/2009 - EHK OSN 18-03
13B	Ochrana proti neoprávnenému použitiu	(ES) 661/2009 - EHK OSN 116-00
14	Bezpečnostný mech. riadenia	74/297/EHS
14A	Ochrana vodiča pred mechanizmom riadenia v prípade nárazu	(ES) 661/2009 - EHK OSN 12-03
15	Pevnosť sedadla	74/408/EHS
15A	Sedadlá, ich úchyty a opierky hlavy	(ES) 661/2009 - EHK OSN 17-08
15B	Sedadlá autobusov	(ES) 661/2009 - EHK OSN 80-01

² Dohoda o prijatí jednotných podmienok pre homologáciu (overovanie zhodnosti) a o vzájomnom uznávaní homologácie výstroja a súčastí motorových vozidiel v znení neskorších predpisov.

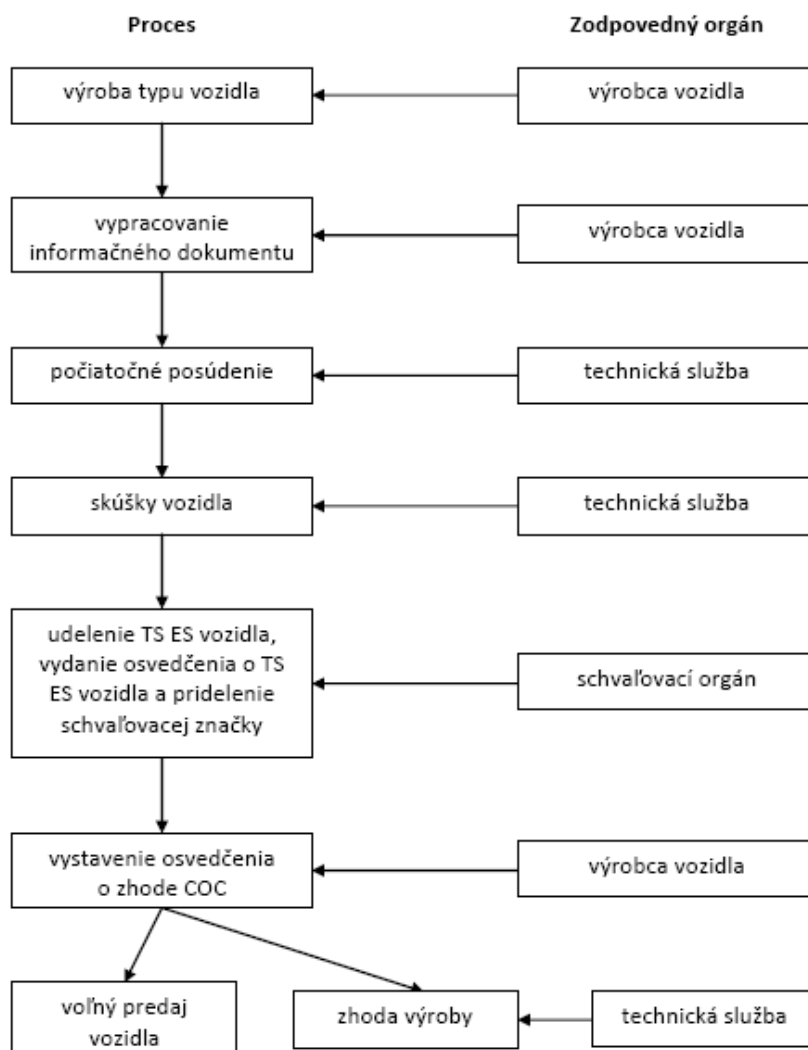
16	Vonkajšie výčnelky	74/483/EHS
16A	Vonkajšie výčnelky	(ES) 661/2009 - EHK OSN 26-03
17	Rýchlomer a spätný prevod	75/443/EHS
17A	Manévrovateľnosť	(ES) 661/2009 - (EÚ) 130/2012
17B	Rýchlomer vrátane inštalácie	(ES) 661/2009 - EHK OSN 39-00
18	Povinné štítky	76/114/EHS
18A	Výrobný štítok a VIN	(ES) 661/2009 - (EÚ) 19/2011
19	Kotevné úchytky bezpečnostných pásov	76/115/EHS
19A	Kotevné úchytky bezpečnostných pásov, systémy kotvových úchytiiek ISOFIX	(ES) 661/2009 - EHK OSN 14-06
20	Montáž zariadení na osvetlenie a svetelnú signalizáciu	76/756/EHS
20A	Montáž zariadení na osvetlenie a svetelnú signalizáciu	(ES) 661/2009 - EHK OSN 48-04
21	Odrazky	76/757/EHS
21A	Odrazové zariadenia	(ES) 661/2009 - EHK OSN 3-02
22	Doplňkové obrysové, predné (bočné) obrysové, zadné (bočné) obrysové, brzdové svetidlo, denné svetidlo	76/758/EHS
22A	Predné a zadné obrysové svetidlá a brzdové svetidlá	(ES) 661/2009 - EHK OSN 7-02
22B	Denné svetidlá	(ES) 661/2009 - EHK OSN 87-00
22C	Bočné obrysové svetidlá	(ES) 661/2009 - EHK OSN 91-00
23	Smerové svetidlá	76/759/EHS
23A	Smerové svetidlá	(ES) 661/2009 - EHK OSN 6-01
24	Svetidlá osvetľujúce zadnú evidenčnú tabuľku	76/760/EHS
24A	Osvetlenie zadných evidenčných tabuliek	(ES) 661/2009 - EHK OSN 4-00
25	Svetlomety (vrátane žiaroviek)	76/761/EHS
25A	Halogénové svetlomety	(ES) 661/2009 - EHK OSN 31-02
25B	Žiarovky	(ES) 661/2009 - EHK OSN 37-03
25C	Svetlomety so zdrojom svetla s plynovými výbojkami	(ES) 661/2009 - EHK OSN 98-00
25D	Svetelné zdroje s plynovou výbojkou	(ES) 661/2009 - EHK OSN 99-00
25E	Svetlomety emitujúce asymetrické svetlo	(ES) 661/2009 - EHK OSN 112-00
25F	Adaptívne svetlomety	(ES) 661/2009 - EHK OSN 123-00
26	Predné hmlové svetlomety	76/762/EHS
26A	Predné hmlové svetlomety	(ES) 661/2009 - EHK OSN 19-03
27	Ťažné háky	77/389/EHS
27A	Vlečné zariadenia	(ES) 661/2009 - (EÚ) 1005/2010
28	Zadné hmlové svetidlá	77/538/EHS
28A	Zadné hmlové svetidlá	(ES) 661/2009 - EHK OSN 38-00
29	Spätné svetidlá	77/539/EHS
29A	Spätné svetidlá	(ES) 661/2009 - EHK OSN 23-00
30	Parkovacie svetidlá	77/540/EHS
30A	Parkovacie svetidlá	(ES) 661/2009 - EHK OSN 77-00
31	Bezpečnostné pásy a zadržiacie systémy	77/541/EHS
31A	Bezpečnostné pásy a zadržiacie systémy	(ES) 661/2009 - EHK OSN 16-04
32	Výhľad dopredu	77/649/EHS
32A	Výhľad vodiča smerom dopredu	(ES) 661/2009 - EHK OSN 125-00
33	Identifikácia ovládačov, oznamovačov a ukazovateľov	78/316/EHS
33A	Umiestnenie a identifikácia ovládačov, oznamovačov a ukazovateľov	(ES) 661/2009 - EHK OSN 121-00

34	Odmrazovanie/odhmlievanie	78/317/EHS
34A	Odmrazovanie a odhmlievanie	(ES) 661/2009 - (EÚ) 672/2010
35	Ostrekovanie/stieranie	78/318/EHS
35A	Stieranie a ostrekovanie čelného skla	(ES) 661/2009 - (EÚ) 1008/2010
36	Vykurovacie systémy	2001/56/ES
36A	Vykurovacie systémy	(ES) 661/2009 - EHK OSN 122-00
37	Kryty kolies	78/549/EHS
37A	Kryty kolies	(ES) 661/2009 - (EÚ) 1009/2010
38	Opierky hlavy	78/932/EHS
38A	Opierky hlavy (nezabudované)	(ES) 661/2009 - EHK OSN 25-04
40	Výkon motora	80/1269/EHS
41	Emisie (Euro IV a V) vysokovýkonné vozidlá	2005/55/ES
41A	Emisie (Euro VI) ťažké úžitkové vozidlá	(ES) 595/2009
42	Bočná zábrana	89/297/EHS
42A	Bočné ochranné zariadenia	(ES) 661/2009 - EHK OSN 73-00
43	Systémy zabraňujúce rozstreku	91/226/EHS
43A	Systémy zabraňujúce rozstreku	(ES) 661/2009 - (EÚ) 109/2011
44	Hmotnosti a rozmery (osobné vozidlá)	92/21/EHS
44A	Hmotnosti a rozmery	(ES) 661/2009 - (EÚ) 1230/2012
45	Bezpečnostné zasklenie	92/22/EHS
45A	Bezpečnostné zasklenie	(ES) 661/2009 - EHK OSN 43-00
46	Pneumatiky	92/23/EHS
46A	Montáž pneumatík	(ES) 661/2009 - (ES) 458/2011
46B	Pneumatiky	(ES) 661/2009 - EHK OSN 30-02
46C	Pneumatiky pre úžitkové vozidlá	(ES) 661/2009 - EHK OSN 54-00
46D	Emisie hluku valenia a adhézie na mokrých povrchoch a odpor valenia pneumatík	(ES) 661/2009 - EHK OSN 117-01
46E	Pneumatiky na núdzový dojazd	(ES) 661/2009 - EHK OSN 64-01
47	Obmedzovače rýchlosti	92/24/EHS
47A	Obmedzovače rýchlosti	(ES) 661/2009 - EHK OSN 89-00
48	Hmotnosti a rozmery (iné než vozidlá uvedené v bode 44)	97/27/ES
48A	Hmotnosti a rozmery (iné než vozidlá uvedené v bode 44A)	(ES) 661/2009 - (EÚ) 1230/2012
49	Vonkajšie výčnelky kabín	92/114/EHS
49A	Vonkajšie výčnelky pred zadným panelom kabín	(ES) 661/2009 - EHK OSN 61-00
50	Spájacie zariadenie	94/20/ES
50A	Spájacie komponenty súprav vozidiel	(ES) 661/2009 - EHK OSN 55-01
50B	Tesné spájacie zariadenia (CCD)	(ES) 661/2009 - EHK OSN 102-00
51	Horľavosť autobusov	95/28/ES
51A	Horľavosť materiálov v interiéri autobusov	(ES) 661/2009 - EHK OSN 118-00
52	Autobusy a autokary	2001/85/ES
52A	Autobusy a autokary z hľadiska konštrukcie	(ES) 661/2009 - EHK OSN 107-03
52B	Pevnosť autobusov	(ES) 661/2009 - EHK OSN 66-01
53	Predný náraz	96/79/ES
53A	Čelná zrážka	(ES) 661/2009 - EHK OSN 94-01
54	Bočný náraz	96/27/ES
54A	Bočná zrážka	(ES) 661/2009 - EHK 95-02
55	prázdne	-
56	Vozidlá na prepravu nebezpečných vecí	98/91/ES
56A	Vozidlá na prepravu nebezpečných vecí	(ES) 661/2009 - EHK OSN 105-04
57	Predná ochrana proti podbehnutiu	2000/40/ES
57A	Zariadenia prednej ochrany proti podbehnutiu a ich	(ES) 661/2009 - EHK OSN 93-00

	umiestnenie	
58	Ochrana chodcov	(ES) 78/2009
59	Recyklovateľnosť	2005/64/ES
60	prázdne	-
61	Klimatizačné systémy	2006/40/ES
62	Vodíkový systém	(ES) 79/2009
63	Všeobecná bezpečnosť	(ES) 661/2009
64	Ukazovatele radenia prevodových stupňov	(ES) 661/2009 - (EÚ) 65/2012
65	Systémy zdokonaleného núdzového brzdenia (AEBS)	(ES) 661/2009 - (EÚ) 347/2012
66	Systém výstrahy pred vybočením z jazdného pruhu	(ES) 661/2009 - (EÚ) 351/2012
67	LPG	(ES) 661/2009 - EHK OSN 67-01
68	Vozidlové poplašné systémy	(ES) 661/2009 - EHK OSN 97-01
69	Elektrická bezpečnosť	(ES) 661/2009 - EHK OSN 100-01
70	CNG	(ES) 661/2009 - EHK OSN 110-00
Zdroj: autor		

5. PROCES TYPOVÉHO SCHVÁLENIA ES VOZIDLA

Ilustračná schéma procesu typového schválenia ES vozidla je znázornená na obr. 1.

Zdroj: Autor

Obr. 1 – Ilustračná schéma procesu typového schválenia ES vozidla

Proces typového schválenia ES vozidla:

1. výroba vozidla

- výrobca vyrobí typ vozidla (alebo viacero typov vozidla), o typové schválenie ES vozidla bude žiadať,
- výroba vozidla predstavuje aj prípravu na typové schválenie ES vozidla,
- kritéria pre zaradenie vozidla do určitej kategórie vozidla,
- kritéria pre určenie typu/variantu/verzie vozidla,
- označenie typu vozidla, variantu typu a verzie variantu typu vozidla (TVV kód), ktorý prideli výrobca,
- výrobca si vyberie, v ktorom členskom štáte požiada o udelenie typového schválenia ES vozidla; za určitý typ vozidla sa môže predložiť len jedna žiadosť a môže sa predložiť len v jednom členskom štáte,
- za každý typ vozidla, ktorému má byť udelené typové schválenie ES, sa predloží samostatná žiadosť,
- výrobca si vyberie technickú službu resp. technické služby, ktoré vykonajú skúšky vozidla podľa príslušných regulačných aktov,

2. vypracovanie informačného dokumentu

- v závislosti od postupu typového schválenia ES výrobca vypracuje a predloží technickej službe a schvaľovaciemu orgánu informačný dokument (informačnú zložku), obsahujúci predpísané požadované informácie,
- informačný dokument sa vypracuje samostatne pre každý typ vozidla,
- informačný dokument obsahuje aj potrebné schémy, výkresovú a fotografickú dokumentáciu vozidla, tabuľky a podobne tak, aby z informačného dokumentu bolo zrejmé konštrukčné vyhotovenie a jednotlivé konštrukčné charakteristiky typu vozidla, všetkých jeho jednotlivých variantov a verzií variantov,
- aj keď za vypracovanie informačného dokumentu je zodpovedný výrobca, môže si nechať výrobca vypracovať informačný dokument tretej osobe (napríklad technickej službe),

3. počiatkové posúdenie

- pred začatím procesu typového schválenia ES vozidla musí byť vykonané počiatkové posúdenie a overenie opatrení potrebných na zabezpečenie zhody výroby u výrobcu vozidla,
- návod na vykonávanie počiatkových posúdení je možné uplatniť podľa technickej normy EN ISO 19011,³
- posudzujúci orgán musí vyjadriť spokojnosť s počiatkovým posudzovaním a opatreniami na zabezpečenie zhody výroby,
- počiatkové posúdenie vykonáva notifikovaná technická služba akreditovaná podľa požiadaviek technickej normy EN ISO 17021,⁴

³ EN ISO 19011:2011 Návod na auditovanie systému manažérstva kvality a/alebo systému environmentálneho manažérstva.

⁴ EN ISO 17021:2006 Posudzovanie zhody. Požiadavky na orgány vykonávajúce audit a certifikáciu systémov manažérstva.

- schvaľovací orgán akceptuje aj zodpovedajúce osvedčenie podľa harmonizovanej technickej normy EN ISO 9001⁵ ako osvedčenie spĺňajúce požiadavky počiatočného posúdenia,

4. skúšky vozidla

- skúšky vozidla vykonáva technická služba poverená schvaľovacím orgánom ako skúšobné laboratórium,
- v rámci Európskeho spoločenstva má každý schvaľovací orgán členského štátu poverené (notifikované) svoje technické služby, ktorých zoznam zasiela Európskej komisii, s ktorými spolupracuje a ktoré pre neho vykonávajú skúšky pre udelenie typového schválenia ES vozidla,
- skúšky vozidla môžu vykonať len tie technické služby, ktoré sú notifikované schvaľovacím orgánom toho členského štátu, v ktorom sa výrobca vozidla rozhodol predložiť žiadosť o udelenie typového schválenia ES,
- zoznam notifikovaných technických služieb schvaľovacích orgánov jednotlivých členských štátov je zverejnený na internetovej stránke Európskej komisie: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/automotive/approval-authorities-technical-services/technical-services/index_en.htm,
- zoznam notifikovaných technických služieb obsahuje tiež informácie, podľa ktorých regulačných aktov dokáže jednotlivá technická služba vykonať skúšky vozidla,
- notifikovaná technická služba pre jednotlivé regulačné akty musí byť pre výkon skúšok podľa regulačného aktu akreditovaná podľa požiadaviek technickej normy EN ISO 17025,⁶
- technická služba vykoná skúšky vozidla, pričom rozsah skúšok závisí od postupu typového schválenia ES vozidla,
- z vykonaných skúšok technická služba vypracuje skúšobné protokoly (angl. „test report“),

5. udelenie typového schválenia ES, vydanie osvedčenia o typovom schválení ES vozidla, pridelenie značky typového schválenia ES vozidla

- typové schválenie ES vozidla udeľuje schvaľovací orgán členského štátu, v ktorom sa výrobca rozhodol predložiť žiadosť o udelenie typového schválenia ES vozidla,
- zoznam schvaľovacích orgánov jednotlivých členských štátov je zverejnený na internetovej stránke Európskej komisie: http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/automotive/approval-authorities-technical-services/approval-authorities/index_en.htm,
- pri udeľovaní typového schválenia ES vozidla sa uplatňujú postupy stanovené rámcovými smernicami,
- výrobca alebo jeho zástupca predloží schvaľovaciemu orgánu k udeleniu typového schválenia ES vozidla:
 - o žiadosť o udelenie typového schválenia ES vozidla,

⁵ EN ISO 9001:2008 Systémy manažérstva kvality. Požiadavky.

⁶ EN ISO 17025:2005 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií.

- o informačný dokument,
 - o doklad s uvedením mena, priezviska a vzor podpisu osoby oprávnenej podpisovať osvedčenia o zhode COC a jej funkciu v organizácii výrobcu,
 - o vzor osvedčenia o zhode COC,
 - o skúšobné protokoly vypracované technickou službou,
 - o správu z počiatočného posúdenia a overenia opatrení na zabezpečenie zhody výroby,
 - o čestné vyhlásenie, že žiadosť o udelenie typového schválenia ES vozidla danej značky a daného typu nebola predložená v inom členskom štáte,
 - o na výzvu schvaľovacieho orgánu ďalšie doplňujúce podklady, dokumentáciu a informácie vzťahujúce sa k typu vozidla,
- ak typ vozidla spĺňa všetky technické požiadavky stanovené rámcovou smernicou a príslušnými regulačnými aktmi a vozidlo neohrozuje bezpečnosť cestnej premávky, cestujúcich, ani iných účastníkov cestnej premávky, schvaľovací orgán členského štátu udelí typové schválenie ES vozidla,
 - držiteľom typového schválenia ES vozidla je výrobca vozidla,
 - schvaľovací orgán vydá osvedčenie o typovom schválení ES vozidla a zároveň prideli značku typového schválenia ES vozidla,
 - značkou typového schválenia ES musí byť opatrené každé vyrobené vozidlo, ktoré je zhodné so schváleným typom a to prostredníctvom výrobného štítku vozidla.

6. vystavenie osvedčenia o zhode vozidla COC

- výrobca vozidla, ktorý je držiteľom osvedčenia o typovom schválení ES vozidla, o schválenie ktorého požiadal, je povinný opatřit každé vozidlo, ktoré je zhodné so schváleným typom, výrobným štítkom s uvedením povinných údajov, okrem iného aj značkou typového schválenia ES vozidla a identifikačným číslom vozidla VIN,
- výrobca vozidla (držiteľ typového schválenia ES vozidla) je pre každé vozidlo s jedinečným identifikačným číslom vozidla VIN, ktoré je zhodné so schváleným typom, povinný vydať osvedčenie o zhode COC, ktoré bude vozidlo sprevádzať,
- osvedčenie o zhode COC je vyhlásením, ktoré výrobca poskytuje kupujúcemu, aby ho uistil, že ním zakúpené vozidlo je v súlade s právnymi predpismi Európskej únie platnými v čase jeho výroby,
- dokument popisuje podrobnosti o vozidle a je nutné ho predložiť k registrácii vozidla ako pomôcka pri zápise do registra vozidiel; členský štát pri registrácii vozidiel už nemôže od žiadateľa žiadať poskytnutie ďalšej technickej dokumentácie,
- z dôvodu registrácie vozidla musí osvedčenie o zhode COC obsahovať
 - o identifikačné číslo vozidla (VIN),
 - o presné technické charakteristiky vozidla,
- osvedčenie o zhode COC sa vyhotoví v jednom z úradných jazykov Európskeho spoločenstva; ktorýkoľvek členský štát môže požiadať o preklad osvedčenia o zhode COC do svojho jazyka,

- osvedčenie o zhode COC je navrhnuté a vystavené tak, aby sa predišlo jeho falšovaniu/zneužitiu, z tohto dôvodu sa použije papier, ktorý je chránený buď farebnou grafikou alebo vodotlačou, ktorá obsahuje identifikačnú značku výrobcu,
- osvedčenie o zhode COC v závislosti od stupňa dokončenia a kategórie vozidla musí obsahovať predpísané údaje stanovené rámcovou smernicou,

7. predaj, registrácia a uvedenie vozidla do prevádzky

- členské štáty povolia predaj, registráciu a uvedenie vozidla do prevádzky v cestnej premávke, iba ak je vozidlo vybavené platným osvedčením o zhode COC,
- platné osvedčenie o zhode COC je doklad preukazujúci skutočnosť, že typ vozidla v čase výroby spĺňa všetky technické požiadavky ustanovené pre typové schválenie ES a preto členské štáty pre jeho registráciu a uvedenie do prevádzky v cestnej premávke už nevyžadujú ďalšie skúšky,
- v prípade nedokončených vozidiel povolí členský štát predaj takýchto vozidiel, ale do doby dokončenia týchto vozidiel (viacstupňové schvaľovanie) odmietne ich definitívnu registráciu a uvedenie do prevádzky v cestnej premávke,

8. zhoda výroby

- cieľom je, aby každé vyrobené vozidlo bolo zhodné so schváleným typom (zhodné s udeleným typovým schválením ES vozidla),
- zhoda výroby sa dosahuje zavedením primeraných opatrení na zabezpečenie zhody výroby – systém manažérstva kvality v súlade s technickou normou EN ISO 9001,
- za dodržiavanie výrobných postupov je zodpovedný výrobca vozidla (držiteľ typového schválenia ES vozidla),
- okrem počiatočného posúdenia a overenia opatrení potrebných na zabezpečenie zhody výroby schvaľovací orgán v pravidelných intervaloch alebo náhodne vykonáva priebežné overenie kontrol zhody používané vo výrobných zariadeniach výrobcu vozidla,
- pre účely overenia zhody výroby môže schvaľovací orgán náhodne vybrať vzorky výroby a nariadiť ich fyzickú skúšku technickou službou,
- ak členský štát, ktorý udelil typové schválenie ES vozidla, zistí, že vyrábané vozidlá sa nezhodujú s typom, ktorý schválil, alebo ak na túto skutočnosť členský štát, ktorý udelil typové schválenie ES vozidla, upozornia iné členské štáty, tento členský štát vykoná nevyhnutné opatrenia na obnovenie zhody výroby,
- v krajnom prípade, ak výrobca vozidla nedokáže prijať také opatrenia, aby sa dosiahlo obnovenia zhody výroby, schvaľovací orgán odoberie výrobcovi typové schválenie ES vozidla,
- za nezhodnú výrobu, resp. nezhodnosť vozidla so schváleným typom sa považuje vozidlo, vo vyhotovení ktorého sú odchýlky od údajov uvedených v osvedčení o typovom schválení ES vozidla a informačnom dokumente,
- držiteľ typového schválenia ES vozidla najmä:
 - o zabezpečí existenciu a používanie postupov účinnej kontroly zhody výroby so schváleným typom,

- má prístup k skúšobnému alebo inému vhodnému zariadeniu potrebnému na kontrolu zhody s každým schváleným typom,
- zabezpečí, aby boli výsledky skúšok alebo kontrol zaznamenávané a aby pripojené doklady boli prístupné počas obdobia stanoveného po dohode so schvaľovacím orgánom,
- analyzuje výsledky každého typu skúšky alebo kontroly s cieľom overiť a zabezpečiť stabilitu charakteristík výrobku v prípustných odchýlkach priemyselnej výroby,
- zabezpečí, aby sa pri každom type výrobku vykonávali aspoň predpísané kontroly a predpísané skúšky v uplatniteľných regulačných aktoch,
- zabezpečí, aby sa po každom dokázaní nezhody akéhokoľvek súboru vzoriek alebo skúšobných častí v danom druhu príslušnej skúšky alebo kontroly odobrali ďalšie vzorky a vykonali ďalšie skúšky alebo kontroly
- prijme všetky potrebné kroky na obnovenie zhody príslušnej výroby.

ZÁVER

Vstupom do Európskej únie členské štáty môžu udeľovať typové schválenie ES vozidla. Postupne je národné typové schválenie vozidla nahradené typovým schválením ES vozidla, ktoré je platné v celej Európskej únii a povinné typové schválenie ES platí pre čoraz viac kategórií vozidiel. Proces takéhoto schválenia je úplne iný a je jednotne upravený rámcovými smernicami. Výrobcovia vozidiel, ktorí chcú predávať svoje vozidlá sa tomuto typovému schváleniu ES musia prispôbiť a dokonale poznať celý proces takéhoto schválenia.

POUŽITÁ LITERATÚRA

- (1) MORAVČÍK, E.: *Schvaľovanie vozidiel a ich vzťah k bezpečnosti cestnej premávky*, In: Bezpečnosť a plynulosť v cestnej premávke, zborník z 24. medzinárodnej konferencie, 25.-26. októbra 2012 Nový Smokovec, Wettrans Žilina, 18 str., ISBN 978-80-85418-76-7, EAN 9788085418767
- (2) MORAVČÍK, E., LIŠČÁK, Š.: *Zlepšovanie legislatívy pre schvaľovanie vozidiel*, In: CMDTUR 2012, zborník zo 6. medzinárodnej vedeckej konferencie, 19.-20. apríla 2012, Žilina, Žilinská univerzita Žilina, str. I-228 – I-243, ISBN 978-80-554-0512-4
- (3) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/24/ES z 18. marca 2002 o typovom schválení dvoj- a trojkolesových motorových vozidiel, ktorou sa zrušuje smernica 92/61/EHS v platnom znení.
- (4) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/37/ES z 26. mája 2003 o typovom schválení o typovom schválení poľnohospodárskych alebo lesných traktorov, ich prípojných vozidiel a ťahaných vymeniteľných strojov, spolu s ich systémami, komponentmi a samostatnými technickými jednotkami, ktorou sa zrušuje smernica 74/150/EHS v platnom znení.
- (5) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/46/ES z 5. septembra 2007, ktorou sa zriaďuje rámec pre typové schválenie motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel,

systemov, komponentov a samostatných technických jednotiek určených pre tieto vozidlá v platnom znení.